

ЮБИЛЕИ

**75-річчя
доктора хімічних наук,
професора В.А. Тьортих**

1 жовтня 2014 року виповнилося 75 років доктору хімічних наук, професору Тьортих Валентину Анатолійовичу, відомому вченому в галузі фізичної хімії поверхневих явищ, хімії та технології поверхні нанодисперсних твердих тіл. Коло його наукових інтересів охоплює проблеми, що стосуються кінетики, реакційної здатності та механізму хімічних реакцій за участю центрів поверхні, розробки методів іммобілізації активних сполук на неорганічних матрицях, здійснення спрямованих перетворень у поверхневому прошарку дисперсних твердих тіл.

В.А. Тьортих – випускник хімічного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. З 1962 р. – аспірант Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України, з 1965 р. – молодший науковий співробітник, з 1971 р. – старший науковий співробітник, з 1978 р. – заступник директора з наукової роботи, з 1983 р. – завідувач відділу того ж Інституту. З 1986 по 1999 р. – завідувач відділу, а з 2000 р. до цього часу – головний науковий співробітник, завідувач відділу Інституту хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України. У 1966 р. захистив кандидатську, а в 1984 р. – докторську дисертацію. З 1987 р. має вчене звання професора.

У роботах В.А. Тьортих встановлено основні закономірності реакцій заміщення протону в структурних силанольних групах кремнезему, особливості перебігу реакцій заміщення біля атома кремнію, процесів приєднання та елімінування за участю центрів поверхні. На основі даних з вивчення кінетики та механізму реакцій ряду метилхлорсиланів та спиртів з активними центрами поверхні були створені перші в СРСР технологічні лінії одержання хімічно модифікованих пірогенних кремнеземів, зокрема парофазна технологія неперервного одержання метилкремнеземів в реакторі киплячого шару та технологія синтезу бутоксикремнеземів в апаратах автоклавного типу. Ці технологічні розробки відмічені Державною премією України в галузі науки та техніки.

Професор В.А. Тьортих створив наукову школу, яка впродовж багатьох років плідно розвиває перспективний науковий напрям – дослідження фізико-хімічних закономірностей хімічних реакцій за участю центрів поверхні твердих тіл та здійснення на цій основі направлених перетворень у поверхневому шарі. Під його керівництвом підготовлено і захищено 27 кандидатських дисертацій. В.А. Тьортих – автор 443 наукових праць, серед яких 2 книги, окремі глави в 9 колективних монографіях,

виданих в Україні, США та Німеччині, 346 статей у фахових журналах, 86 авторських свідоцтв на винаходи і патентів.

Професор В.А. Тьортих був співкерівником спільного наукового проекту (CRDF) американських та українських вчених, в 1998 р. визнаний переможцем Міжнародної науково–освітньої програми для вчених та викладачів. Зараз є одним із співкерівників проекту 7–ої Рамкової Європейської програми. У 2011 р. був нагороджений відзнакою НАН України “За професійні здобутки”.

Тьортих В.А. – член Вченої ради та голова експертної комісії Інституту хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України, заступник головного редактора журналу “Хімія, фізика та технологія поверхні”. Приймає участь в роботі Спеціалізованих вчених рад по захисту докторських та кандидатських дисертацій при Інституті хімії поверхні імені О.О. Чуйка НАН України та при Київському Національному Університеті імені Тараса Шевченка.

Редколегія